

El TTIP o la vida

Un tractat que amenaça l'agroecologia

L'Acord Transatlàntic de Lliure Comerç i Inversions que s'està negociant entre els Estats Units i la Unió Europea no fa presagiar res de bo. Les informacions que ens arriben per veu del món associatiu més compromès ens parlen d'una marxa enrere en la qualitat de vida de tots els ciutadans i de nous sotmetiments a les grans empreses multinacionals, que una vegada més exerceixen el seu poder sobre els governs per fer-los actuar segons els seus interessos. En aquest article, l'autora centra la seva atenció en el panorama que es pot obrir en el sector agroalimentari.

TEXT: JENNIFER LOCATELLI, SÒCIA DE CERAI, CENTRE D'ESTUDIS RURALS I D'AGRICULTURA INTERNACIONAL.
IMATGES CEDIDES PER STOP TTIP.

Des de mitjan del 2013 s'està negociant, a porta tancada, l'Acord Transatlàntic de Lliure Comerç i Inversions (també conegut com a TTIP per les sigles en anglès), un acord entre la UE i els EUA que promet crear la "zona de lliure comerç més gran al món". No pot deixar d'espantar-nos aquesta expressió. Potser perquè a CERAI treballem per donar suport als petits agricultors i productors des d'un enfocament local i defensem els seus drets, sabent que són ells els que, tot i concentrar tan sols el 12% de totes les terres agrícoles, generen el 80% dels aliments del planeta, a més de ser actors fonamentals en la sostenibilitat social i ambiental. Mentre l'ONU insisteix que ells són els que contribueixen més a la seguretat alimentària al món, els nostres polítics s'estan afanyant a afavorir, un cop més, els interessos de les grans corporacions.

El TTIP imposarà mètodes de producció cada vegada més intensius i industrials, amb efectes socials i ambientals destructius

Les diferents rondes de negociació s'han caracteritzat per la manca de transparència i de mecanismes de consulta amb la societat civil. Mentrestant, les multinacionals, i molt especialment la indústria agroalimentària, són les que s'han reunit més amb la Comissió Europea, a més de ser les que han pressionat més per impulsar aquestes negociacions a través dels seus lobbies a Brussel·les.

L'objectiu declarat: eliminar aranzels

L'objectiu declarat del tractat és eliminar totes les barreres aranzelàries i no aranzelàries al comerç. D'acord amb els partidaris del TTIP, això donaria avantatge a les petites i mitjanes empreses europees (PIME), ja que eliminaria els obstacles eco-

nòmics i normatius que els impedeixen actualment arribar al mercat dels EUA. El que s'obliden d'afegir és que la UE, com li exigeix en contrapartida el TTIP, haurà de relaxar les normes de seguretat d'importació i permetre l'entrada al mercat europeu d'aliments i productes amb estàndards de qualitat i seguretat inferiors als vigents a la UE en matèria de modificació genètica, ús d'hormones i antibiòtics, plaguicides, benestar animal, additius d'aliments i pinsos, patents de llavors, etc. S'agreuja així la tendència d'un nombre creixent de petits i mitjans agricultors a abandonar el seu negoci, amb pèrdua de llocs de treball i d'ingressos, com a conseqüència d'un fort augment de la competència per part de l'agricultura dels EUA i una dràstica caiguda en els preus en el sector agroalimentari. El model agrícola dels EUA, altament tecnificat, amb baixa ocupació de mà d'obra i en què s'utilitzen tècniques regulades per normes menys estrictes, té costos de producció molt baixos.

S'imposaran així mètodes de producció cada vegada més intensius i industrials, amb efectes socials i ambientals destructius. La importació des dels EUA dels 150 tipus de transgènics seria especialment greu a Espanya, on actualment ja s'estan conreant el 90% dels OGM de tota la UE.

L'escenari és molt preocupant. A més, la introducció d'aquests productes no aniria acompanyada d'un etiquetatge informatiu, la qual cosa vulneraria els drets dels consumidors de saber què mengen. El resultat serà la monopolització del mercat per un 1% dels actors agroindustrials, que acapararan el mercat de llavors i aliments, i la seva comercialització. L'agricultura espanyola no tindrà tampoc la possibilitat de donar el merescut valor a tants productes típics i de qualitat que són el seu orgull i no els podrà protegir de les imitacions, ja que serà molt difícil que els EUA reconeguin la normativa sobre les indicacions geogràfiques.

Més conseqüències

Altres conseqüències greus són les que van arribar a través del menys conegut mecanisme

de resolució de controvèrsies entre inversors i Estat (ISDS), inclòs en el text del TTIP. Gràcies a aquest, les multinacionals tindran el dret de portar els estats als tribunals per obtenir indemnització pels danys causats per determinades polítiques que considerin que perjudiquen la lliure competència, amb la qual cosa es podrien considerar perjudicials fins i tot polítiques públiques que defensen la salut o la compra de productes

Amb l'aprovació del TTIP es podrien considerar perjudicials fins i tot polítiques públiques que defensen la salut o la compra de productes de proximitat

de proximitat. Igualment, podrien amenaçar la legislació europea que protegeix la qualitat dels recursos naturals, comproment així la resiliència dels nostres sistemes agrícoles.

Com a conclusió, signant i ratificant aquest tractat, els Estats elevarien l'interès corporatiu per damunt de l'interès i de les legislacions locals, nacionals i de la UE, i renunciarien a la seva sobirania a costa de la democràcia i el bé comú. Malgrat els esforços del Parlament Europeu per proposar la substitució d'aquest mecanisme per

un nou sistema subjecte als principis democràtics, es tracta d'una resolució no vinculant que difícilment serà acceptada pels EUA.

Una negociació massa opaca

Tot això es discuteix a porta tancada en un moment en què el fantasma de la crisi s'ha utilitzat per justificar privatitzacions, retallades socials i laborals, pèrdua de drets, mesures d'austeritat, sense que es vegin els beneficis d'aquestes polítiques.

Per tots aquests motius, CERAI ha signat, juntament amb més de tres milions més d'organitzacions i persones, la iniciativa ciutadana europea Stop TTIP, per demanar a la UE que aturi un acord que destruirà greument els principis locals, ecològics i democràtics de l'alimentació i la producció d'aliments.

CERAI defensa i impulsa –a nivell local, nacional i internacional– l'agroecologia com a model d'agricultura sostenible i integrada en el teixit socioeconòmic local, capaç de fomentar la resiliència dels sistemes locals enfront d'un model d'agricultura industrial que destrueix el medi ambient i la salut, i que converteix els agricultors en productors de primeres matèries.

Des de CERAI continuarem donant suport i promovent la sobirania alimentària, reconeixent-hi un projecte sociopolític per la justícia i per un altre model de societat, en què l'aliment és un dret humà abans que un article de comerç, la terra és de qui la treballa, els que la treballen tenen el dret de gestionar els recursos de manera sostenible, i on els petits agricultors puguin intervenir en la formulació de polítiques agrícoles. ✿

01. Stop TTIP lliura 3,284,289 signatures a Martin Schulz, president del Parlament Europeu. Autor: Jakob Huber.

